



## JUSTITSMINISTERIET

Folketinget  
Retsudvalget  
Christiansborg  
1240 København K

Dato: 4. november 2008  
Kontor: Civil- og Politiafdelingen  
Sagsnr.: 2008-150-0861  
Dok.: JEE41398

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1117 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. september 2008.

Brian Mikkelsen

/

Barbara Bertelsen

Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

Telefon 7226 8400  
Telefax 3393 3510

[www.justitsministeriet.dk](http://www.justitsministeriet.dk)  
[jm@jm.dk](mailto:jm@jm.dk)

## Spørgsmål nr. 1117 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes kommentere artiklen ”Fede tider for kriminelle: Tusindvis af forbrydere går fri”, der blev bragt i Ekstra Bladet den 1/9-08, og redegøre for, hvorfor 140.000 straffesager skal henlægges, samt svare på, hvad ministeren vil gøre for at sikre, at alle sager bliver efterforsket, og hvad ministeren vil gøre for at sikre, at politireformen kommer ind på rette spor, så borgerne kan stole på, at deres sager efterforskes?”

### Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil jeg kan henholde mig:

”1. Den pågældende artikel drejer sig om en oprydning i de såkaldte ”berosager”, som Rigsadvokaten har anmodet politikredsene om at iværksætte.

Retsplejeloven hviler på det princip, at en straffesag i politi og anklagemyndighed enten er verserende eller sluttet.

Modtager politiet en anmeldelse om, at der er begået et strafbart forhold, indledes der efterforskning, medmindre der ikke er grundlag herfor, f.eks. fordi det er klart, at anmeldelsen er urigtig, eller at der ikke er tale om et strafbart forhold, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1.

De sager, som herefter undergives behandling, er verserende og under efterforskning, indtil de sluttet efter reglerne i retsplejeloven.

Politiet kan i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, 1. pkt., beslutte at indstille en påbegyndt efterforskning i sager, hvor der *ikke* har været rejst sigtelse, og i så fald sluttet sagen. I sådanne sager kan efterforskningen imidlertid når som helst genoptages, f.eks. hvis der fremkommer nye oplysninger.

Hvis der *har* været rejst sigtelse, kan sagen sluttet ved påtaleopgivelse eller tiltalefracfald, jf. retsplejelovens § 721 og § 722, jf. herved retsplejelovens § 749, stk. 2, 2. pkt.

Efter retsplejelovens § 721 kan en sag sluttet med *påtaleopgivelse*, hvis sigtelsen er grundløs, hvis der ikke er udsigt til, at nogen findes skyldig, eller hvis sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den forventede straf.

*Tiltalefrafald* efter retsplejelovens § 722 forudsætter, at betingelserne for, at sigtede ville kunne idømmes straf eller en anden retsfølge, må anses for opfyldt, og kan bl.a. anvendes i mindre alvorlige sager, i sager vedrørende unge lovovertrædere og i sager, hvor en gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den forventede straf.

Endelig kan en straffesag slutes ved domfældelse eller frifindelse eller ved, at den pågældende udenretligt vedtager en bøde.

Er der truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, kan strafforfølgning mod den, der har været sigtet, efter retsplejelovens § 724, stk. 2, kun fortsættes efter den overordnede anklagemyndigheds bestemmelse, hvis meddelelse herom er forkyndt for den pågældende inden 2 måneder fra afgørelsens dato (medmindre sigtedes forhold har hindret rettidig forkyndelse), eller hvis betingelserne for genoptagelse i lovens § 975 er opfyldt.

**2.** I forbindelse med indførelsen af politiets sagsbehandlings-system (POLSAS) blev der givet mulighed for, at sager kunne sættes i ”bero”. Ordningen blev imidlertid afskaffet medio 2007, idet den ikke harmonerede med retsplejelovens ovennævnte regler om slutning af sager.

Den nu afsluttede ordning blev anvendt på sager, hvor der ikke længere blev foretaget efterforskning eller anden sagsbehandling, fordi der ikke var grundlag for det, men hvor efterforskningen omvendt ikke formelt blev indstillet eller sagen i øvrigt sluttet efter retsplejelovens bestemmelser. Det kunne f.eks. dreje sig om et indbrud i et privat hjem, hvor den indledende efterforskning ikke havde gjort det muligt at identificere gerningsmanden, eller om cykeltyverier, hærværk mv., hvor politiet stod uden aktuelle spor.

Sådanne sager – som der er et meget betydeligt antal af hvert år – blev således i en årrække rent teknisk tildelt den særlige sagsstatus ”bero” i politiets sagsbehandlingssystem. I sagsbehandlingssystemet blev sagerne imidlertid ikke afsluttet i overensstemmelse med retsplejelovens regler, hvilket bl.a. betød, at det var vanskeligt at anvende systemet som grundlag for retvisende statistik.

**3.** Rigsadvokaten har på denne baggrund iværksat en ordning med henblik på, at der ”ryddes op” i de omhandlede sager, så enhver sag i en politikreds enten er verserende eller sluttet i overensstemmelse med retsplejelovens bestemmelser.

Der er i meget betydeligt omfang tale om sager, der er opstået for år tilbage, og det har under alle omstændigheder været en betingelse for at sætte en sag i ”bero”, at der ikke kunne antages at være relevante efterforskningsmuligheder. Det indebærer, at der er en væsentlig formodning for, at de pågældende sager nu i alt væsentligt ville kunne henlægges efter retsplejelovens almindelige regler. Det bemærkes i den forbindelse, at muligheden for at sætte sager i ”bero” som nævnt ovenfor blev afskaffet medio 2007. Sager oprettet efter dette tidspunkt har således ikke været omfattet af ordningen.

Det er imidlertid samtidig vigtigt, at der ikke henlægges sager, som der må antages at kunne være relevante efterforskningsmuligheder i.

På den baggrund er det fastsat, at der under ingen omstændigheder kan ske henlæggelse af sager om alvorlig kriminalitet – herunder f.eks. sager om manddrab, røveri, vold eller voldtægt – uden at der er foretaget en nærmere manuel gennemgang af den pågældende sag. For de øvrige sagers vedkommende – dvs. sager om mindre alvorlig kriminalitet (f.eks. cykeltveri og hærværk) – er det fastsat, at der kun kan ske henlæggelse efter, at den pågældende politikreds har foretaget en stikprøvemæssig gennemgang af det samlede antal sager i ”bero”. Henlæggelse af sådanne grupper af sager kan endvidere kun ske med Rigsadvokatens godkendelse.

Herudover bemærkes, at en sag, der er henlagt, i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler under alle omstændigheder vil kunne genoptages, såfremt der f.eks. måtte fremkomme nye relevante oplysninger.

Som det fremgår, er der tale om et projekt, som navnlig vedrører journalisering og arkivering, og som gennemføres for at skabe overskuelighed, så politiets journaliseringssystem giver et retvisende billede af, hvorvidt de enkelte sager i den pågældende politikreds er verserende eller sluttet i overensstemmelse med retsplejelovens bestemmelser.

**4.** Det beror således på en misforståelse, når det i artiklen anføres, at der skulle være tale om, at sager ”skrottes” eller ”smides i skraldespanden” som følge af gennemgangen.

Det beror ligeledes på en misforståelse, når det anføres, at oprydningen gennemføres ”i politireformens navn”. Den beskrevne ordning gennemføres med de formål, der er anført ovenfor, og har som sådan ikke noget at gøre med reformen af politi og anklagemyndighed.”